

'El gato con botas' de Xavier Montsalvatge torna a Nova York amb la Gotham Chamber Opera

Aquesta foto i la següent: diverses imatges d'aquesta producció d'*El gato con botas* de Xavier Montsalvatge que es veurà al Teatre del Museo del Barrio, a la Cinquena Avinguda, del 6 al 14 de desembre de 2014

Per Marc Busquets Figuerola

Estrenada l'any 1948 al Gran Teatre del Liceu, l'òpera *El gato con botas* del compositor gironí Xavier Montsalvatge (1912-2002) va haver d'esperar més de seixanta anys per arribar als Estats Units i ho va fer gràcies a la Gotham Chamber Opera ara fa quatre anys, concretament el dia 1 d'octubre de 2010. Una estrena als Estats Units que hauria complagut en certa manera el compositor, ja que es va portar a terme al New Victory Theater de Broadway, al cor de Nova York, ciutat admirada per Montsalvatge.

El responsable del descobriment d'aquesta òpera als Estats Units fou Neal Goren, director musical de la Gotham, que admirat per la bellesa *antillanista* de les *Cinco canciones negras*, el cicle de cançons més popular del compositor, va estirar del fil fins a descobrir *El gato con botas*. No en va la Gotham ja havia posat en escena òperes de cambra tan poc conegudes com *La bella dormiente nel bosco* d'Ottorino Respighi, *Les Larmes du couteau* de Mihalov Martinů o *María de Buenos Aires* d'Astor Piazzolla, entre d'altres. A més d'òperes més conegudes, però no per aquesta raó més freqüents, com *Arianna in Creta* de Georg Friedrich Händel, *Il signor Bruscinno* de Gioachino Rossini o *Albert Herring* de Benjamin Britten, entre d'altres. I també donant l'oportunitat a joves compositors com Nico Muhly, que si en la seva estrena a la Metropolitan Opera House i a l'English Opera s'endinsà en els perills del món cibernètic amb *Two boys*, explorà l'univers mormó del *midwest* americà amb *Dark sisters* per a la seva estrena absoluta a la Gotham l'any 2011.

Des de la seva fundació el 2001, la Gotham ofereix al públic de Nova York una perspectiva diferent del gènere operístic centrant-se en l'òpera de cambra i en llocs infreqüents -com *Il mondo della luna* de

Joseph Haydn al Planetari del Museu d'Història Natural de Nova York-, tot allunyant-lo de la *grandeur* de la Met. La demanda per aquest tipus d'espectacle ha crescut notablement sota el lideratge del seu director executiu actual, David Bennet, però sobretot es veié incrementat després de la bancarrota i el desafortunat tancament de la New York City Opera l'any 2013, que omplia un buit important entre les petites companyies i la Met.

A causa d'aquest afany de descobriment de repertori, ja que la majoria d'òperes que programa la Gotham són estrenes als Estats Units, aquesta companyia rarament reposa una de les seves produccions. Ho va fer l'any 2011 per celebrar el seu desè aniversari reposant –o més ben dit reconstruint tota l'escenografia– de la producció dirigida per Christopher Alden d'*Il sogno di Scipione* de Wolfgang Amadeus Mozart, que marcà el tret de sortida de la Gotham el 2001. Una reposició que ara segueix aquesta d'*El gato con botas*, justificada per l'èxit de públic i crítica que tingué la producció el 2010, en què es penjà un *sold-out* a les 17 funcions que es van oferir al New Victory Theater.

Es tracta d'una producció dirigida per Moisés Kaufmann –director freqüent a Broadway, on ha dirigit, per exemple, Jane Fonda en *33 variations*– que es basa en la tradició titellaire japonesa, i més concretament en la tècnica *bunraku*, en què diferents persones mouen un titella per tal d'aconseguir moviments molt realistes, fins al punt que l'espectador s'oblida del titellaire. Aquests titelles estan realitzats per la companyia britànica Blind Summit Theater, més coneguda per la realització del titella del fill de Cio-Cio-San en la producció de *Madama Butterfly* que s'estrenà el 2006 a la Met dirigida per Anthony Minghella. A nivell vocal es repeteix majoritàriament el repartiment del 2010, tot destacant-hi el gat de Ginger Costa-Jackson.

Les vuit representacions del 6 al 14 de desembre tindran lloc, en aquesta ocasió, al Teatre del Museo del Barrio a la Cinquena Avinguda i estaran dirigides pel mateix Goren en la part musical i Kaufman en la part escènica. A part de Costa-Jackson, completen el repartiment: Karin Mushegain (alternant-se en el rol de gat), Andrea Carroll (princesa), Craig Verm (moliner), Kevin Burdette (ogre) i Stefanos Koroneos (el rei). El dia 6 se celebrarà una funció de gala per a mecenes, amb preus que van dels 500 als 2.500 dòlars l'entrada, i de les funcions posteriors, unes seran dedicades a públic familiar, a la tarda i en anglès, i d'altres a públic adult, al vespre i en el castellà original.

El més destacable d'aquesta reposició és que es tracta d'una iniciativa al cent per cent nord-americana i amb finançament privat per les donacions dels mecenes d'aquesta companyia, cosa que demostra l'interès per l'obra de Xavier Montsalvatge més enllà de les nostres fronteres. Un compositor de qui la crítica novaïorquesa digué el 2010 que era "*un immerescudament poc conegut català*" del qual "*la magníficament variada música [d'El gato con botas] hauria de generar la interpretació de moltes altres notables obres del compositor*". Que així sigui.